विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय

वर्ग नवम् विषय संस्कृत शिक्षक श्यामउदय सिंह

ता: २१-०६-२०२० (बोर्ड बेस्ड क्वेश्चन)

अधोलिखितश्लोकौ पठित्वा मञ्जूषात:चित्वा भावार्थं पूरयत-

श्लोक १. वृत्तं यत्नेन संरक्षेद् वित्तमेति च याति च।

अक्षीणो वित्तत:क्षीणो वृत्ततस्तु हतो: हत:।।

भावार्थ:-मानव: स्वजीवने सदैव (I) ....रक्षणं प्रयत्नेन कुर्यात् ,धनं तु तस्य (ii) ....आयाति गच्छति च । यदि मनुष्य: धनेन (iii) ....भवति तर्हि किमपि न हीयते परन्तु यदि(iv). ....

हीन: भवति तदा तु तस्य जीवनमेव निरर्थकं भवति, स: तु जीवित :एव मृत इव भवति।

मञ्जूषा

[आचरणेन ,आचरणस्य ,जीवने , हीन:]

श्लोक २. श्रूयतां धर्मसर्वस्वं श्रुत्वा चैवावधार्यताम् ।

आत्मन: प्रतिकुलानि परेषां न समाचरेत्।।

भावार्थ:-महात्मा विदुरोऽकथयत् यत् हे जना: !धर्मस्य (i) ....प्रथमम्

शृणुत् पश्चात् तद् जीवनेषु धारयत् ।(ii) ....सारोऽस्ति यत्

(iii) ....विपरीतम् आचरणं कदापि अन्येभ्य: (iv) ....

न कुरुत ।अर्थात् यदाचरणं भवतां कृते उचितं हितकरं वा न स्यात् तदन्येषां

कृते न कुरुत ।